

România locurilor de muncă bine plătite

Cel mai important obiectiv economic al României pentru următorii ani trebuie să fie eliminarea sărăciei pentru milioane de români. Sărăcia este principala problemă economică de care suferă România și, din păcate, nu este singura. Alături de ea mai sunt lipsa de forță de muncă, exodul românilor în alte țări, inegalitățile de venituri, discrepanțele între regiuni și multe altele. Toate problemele acestea au ceva în comun. Toate ar putea fi rezolvate sau semnificativ atenuate dacă am atac răul la rădăcină și nu ne-am mai face rău singuri prin politici greșite. **Zero taxe pe salariul minim** este cea mai puternică reformă anti-sărăcie din ultimii 30 de ani.

De 30 de ani, propriile noastre politici ne-au condamnat la sărăcie și sub-dezvoltare. O parte din probleme își găsesc originea în cei 45 de ani cât am stat sub comunism. Ani în care capitalul a fost alocat exclusiv de către un stat planificator central și nu de către investitori privați pe criteriile economice. Acele probleme nu le vom rezolva decât cu timpul. O altă parte dintre aceste probleme își au, însă, sursa în politicile neadecvate pe care ni le-am impus noi înșine. Acelea le putem schimba mult mai rapid.

După 1989, am trecut la o altă etapă care dăinuie și astăzi. O bună parte a politicilor desfășurate de statul român au fost mai degrabă scheme de redistribuire a resurselor de la săraci la bogați. De exemplu, scheme care asigurau subvenții și facilități doar pentru câteva întreprinderi sau industrii. Programe plătite din banii tuturor, dar de care au beneficiat doar câteva grupuri bine conectate politic sau care au știut să navigheze prin burocrăția statului.

Dintre toate politicile generatoare de sărăcie, politica fiscală a statului român iese în evidență. Statul român practică o politică fiscală impredictibilă, care

se modifică frecvent (în anul 2018 au fost mai multe schimbări ale codului fiscal decât zile lucrătoare în an, și nu spre simplificarea lui) și, cel mai grav, care penalizează munca, mai ales cea slab remunerată. Salariile mici suferă printre cele mai mari poveri fiscale din toată Europa și avem, în același timp, cele mai mici salarii din toată Europa. Forța de muncă este gonită înspre alte țări sau forțată să muncească în diverse forme numite "la gri" sau "la negru", sau este ținută în inactivitate. În afară de câteva centre urbane dezvoltate, România încă se confruntă cu problema sărăciei acute. Aceasta îi afectează inclusiv pe cei care muncesc și care generează o serie întreagă de probleme sociale care depășesc sfera economicului.

Reducerea impozitării muncii este cea mai importantă reformă fiscală pe care România trebuie să o facă pentru a avea șansa unui viitor prosper. Programele de stat și schemele de redistribuire nu sunt decât o amăgire pe care o încercăm de 30 de ani și ale căror efecte se văd. Nu funcționează decât pentru a îmbogăți o minoritate și a da impresia că politicul face ceva.

Eliminarea taxării pe echivalentul unui salariu minim elimină dintr-un foc sărăcia pentru milioane de români, creează o clasă de mijloc reală și rezolvă multiple probleme economice care chinuie economia României în ziua de azi.

Scopul acestui document de poziție este să răspundă următoarelor întrebări:

- 1) Cum funcționează **Zero taxe pe salariul minim**?
- 2) De ce avem nevoie de **Zero taxe pe salariul minim**?
- 3) Cum implementăm **Zero taxe pe salariul minim**?

Cum funcționează Zero taxe pe salariul minim?

Cum funcționează

Zero taxe pe salariul minim este o reducere a fiscalității muncii implementată prin scutirea echivalentului unui salariu minim de la orice formă de taxare, impozitare sau contribuție obligatorie. **Zero taxe pe salariul minim** înseamnă că toate taxele sunt calculate de la nivelul unui salariu minim în sus. Astfel impozitul pe venit și contribuțiile sociale obligatorii se vor aplica numai pe bucata din salariu care depășește un salariu minim.

O reducere a poverii fiscale pe salarii poate fi operată în două moduri: prin a reduce cotele de impozitare sau prin a reduce cuantumul impozitat. Diferența între cele două se vede cel mai bine în beneficiile sociale.

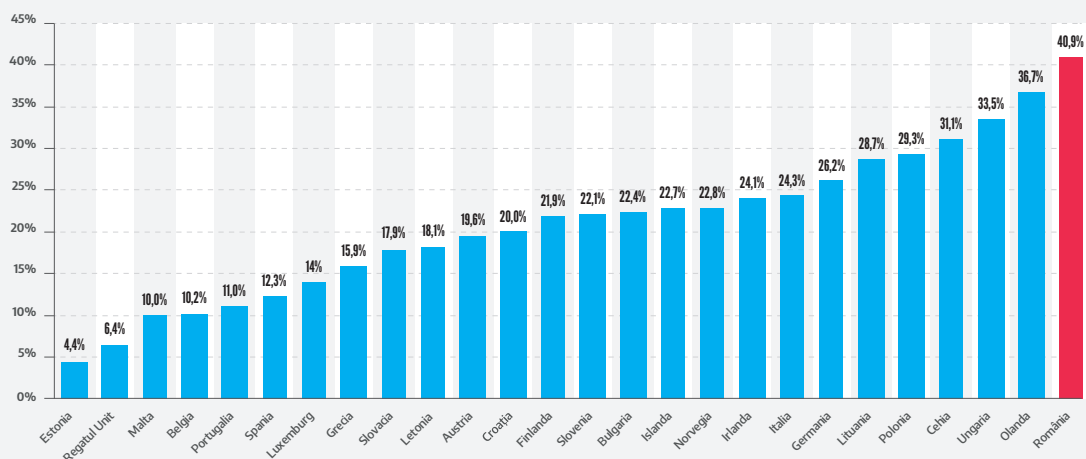
Dacă reducem povara fiscală prin reducerea cotelor de impozitare, atunci beneficiile cele mai mari vor fi concentrate la cele mai mari salarii. De exemplu, la o reducere cu 10 puncte procentuale a cotei de impozitare, cineva care câștigă 20.000 de lei pe lună va beneficia de 2.000 de lei în plus la salariu. Pe când cineva care câștigă 2.000 de lei pe lună va beneficia de doar 200 de lei în plus la salariu.

Dacă, însă, reducem povara fiscală prin a reduce cuantumul impozitat, efectul este invers. Salariile mai mici beneficiază proporțional mai mult decât salariile mari. Așa funcționează **Zero taxe pe salariul minim**. Reduce cuantumul impozitat și pornește taxarea de la nivelul salariului minim în sus. De exemplu, presupunând o cotă de impozitare totală a salariului de 41%, dacă nu impozităm primii 2.000 de lei, câștigul pentru orice salariat este de 810 lei. Fix același câștig nominal îl are și salariatul care are 20.000 de lei pe lună și salariatul care are 2.000 de lei pe lună. Astfel, salariatul cu salariu de 2.000 de lei ar câștiga 40% în plus, dar cel cu salariul de 20.000 de lei ar câștiga doar 4% în plus.

În prezent, românii sunt impozitați de la primul leu. De exemplu, un român care muncește și este în prezent plătit cu salariul minim de 2.230 de lei pe lună plătește 25% din salariul său contribuții de asigurări sociale, adică 558 de lei, 10% contribuții de asigurări sociale de sănătate, adică 223 de lei, și încă 103 lei impozit pe venit, calculat după deducerea contribuțiilor obligatorii și a deducerii personale la care are dreptul la acel nivel de salariu. Pe lângă acestea, angajatorul mai plătește, suplimentar contribuția asiguratorie pe muncă, dar care nu

Figura 1

Impozitarea salariului minim în Uniunea Europeană

Sursa: Studiu KPMG pentru anul 2019

scade salariul net. Dintr-un salariu minim, pentru 8 ore pe zi, 40 de ore pe săptămână, un român rămâne cu 1.346 de lei pe lună, statul luând 41% din salariul său.

Zero taxe pe salariul minim este o reducere a poverii fiscale pe muncă prin neimpunerea primilor 2.230 de lei muncii, sau echivalentul unui salariu minim. Astfel, un român care muncește cu normă întreagă și primește un salariu minim va primi acel salariu minim în întregime. Dacă primește un salariu mai mare decât salariul minim, atunci va fi taxat numai pe bucată care depășește contravaloarea salariului minim. De exemplu, dacă o persoană câștigă 3.000 de lei brut pe lună, acesta va plăti taxe (CAS, CASS și impozit pe venit) doar pe partea care depășește salariul minim, adică pe 770 lei.

Zero taxe pe salariul minim nu se aplică și contribuției asiguratorie pe muncă, care rămâne plătită de angajator.

Drepturile la sănătate și pensie

Zero taxe pe salariul minim este o măsură strict fiscală care nu modifică drepturile de care beneficiază salariații. Reforma intervine asupra modului de calcul al taxelor plătite, nu asupra drepturilor de care beneficiază salariații. Quantumul pensiei din pilonul 1 va fi calculat exact la fel ca și acum, prin raportare la salariul brut. Asigurarea de sănătate de stat va funcționa la fel ca în prezent, adică orice persoană va putea beneficia de servicii de sănătate fără nicio restricție.

Similaritate cu deducerea personală

Din punct de vedere juridic, **Zero taxe pe salariul minim** funcționează precum deducerea personală care există și în codul fiscal actual.

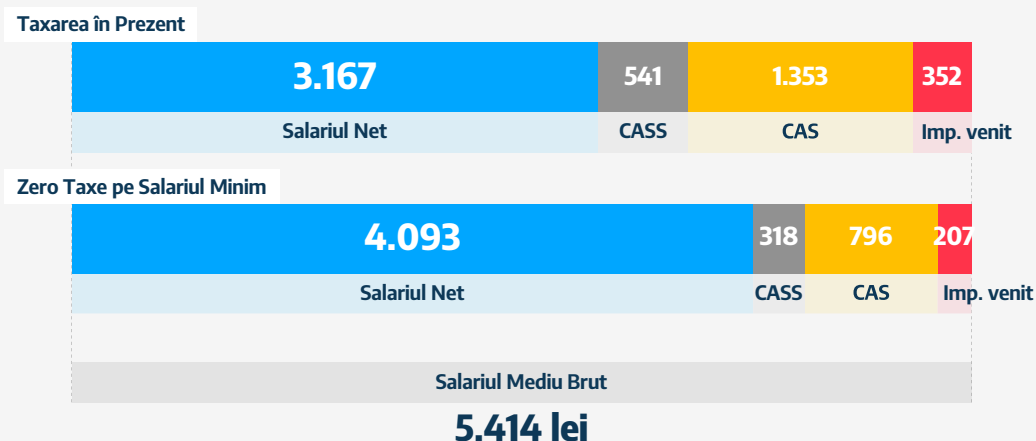
În 2005, atunci când a fost introdusă cota unică, cea mai joasă cotă de impozitare era 14%. La vremea aceea, cota unică de 16% ar fi însemnat creșterea impozitării tocmai pentru cele mai mici salarii. Pentru a preîntâmpina această situație a fost introdusă deducerea personală, calculată astfel încât să nu existe niciun caz în care cineva pierde bani ca urmare a trecerii la cota unică. Astfel salariile mici au rămas mai puțin impozitate decât cele mari, chiar dacă cota a fost unică.

Deducerea personală există în codul fiscal actual și este o sumă care se deduce din baza impozabilă a impozitului pe venit astfel încât povara fiscală să fie mai redusă. Suma este cuprinsă între 15 și 1.310 lei, în funcție de salariu și de numărul de persoane aflate în întreținere.

Zero taxe pe salariul minim este o extindere a acestei deduceri și în termen de quantum și în termen de acoperire. În termen de quantum, extinderea se face până la un salariu minim, iar în termen de acoperire o extinde și asupra contribuțiilor obligatorii.

Figura 1

Impozitarea salariului mediu pe economie

Sursa: Salariul mediu INS

De ce avem nevoie de Zero taxe pe salariul minim?

Zero taxe pe salariul minim este principala reformă economică de care România are nevoie pentru a scoate milioane de români din sărăcie, pentru a nu îi mai goni din țară, pentru a dezvolta economia și a genera prosperitatea în rândul cât mai multor români.

Reducerea sărăciei

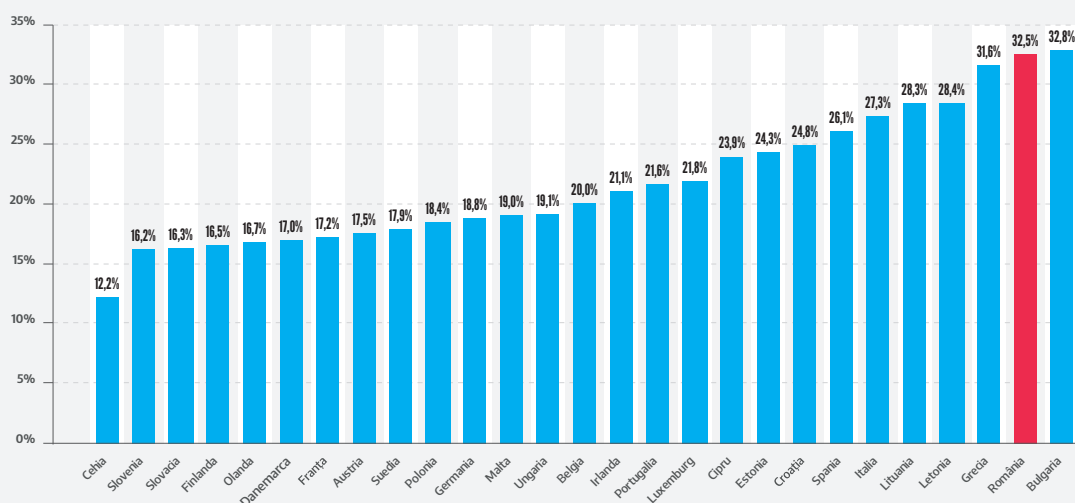
Probabil cea mai gravă problemă economică cu care se confruntă România este sărăcia. Sărăcia generează o serie întreagă de probleme sociale, de la abandonul familial la infracționalitate, de la probleme de sănătate la probleme de educație. În final, toate acestea ajung să erodeze fibra noastră democratică, o populație săracă fiind mai ușor de controlat politic, prin dependența de programe sociale, ajutoare sau subvenții. Lucrul acesta este cel mai vizibil în momentul cheie al alegerilor electorale. O clasă politică coruptă își dorește să mențină populația săracită prin politici fiscale păguboase pentru ca apoi să o poată ademini cu proprii ei bani.

Conform statisticilor Eurostat, în România 32.5% din populație este în risc de sărăcie sau de excludere socială. Suntem pe locul 2 în Uniunea Europeană, după Bulgaria care ne întrece cu puțin, 32.8% din populație fiind în risc de sărăcie sau excludere. O parte din această sărăcie se datorează programelor dezastruoase de redistribuire de resurse de la săraci la bogați, inaccesibilității pieței muncii pentru mulți oameni. Statul ia minim 41% din orice salariu. Astfel stimulentele create nu sunt de încurajare a muncii, ci dimpotrivă, de descurajare a ei cu toate efectele nefaste pe care acest lucru le presupune.

Zero taxe pe salariul minim duce la salarii nete mai mari, iar salariile nete mai mari atrag forța de muncă. Stimulează activarea socială. Permite

Figura 2

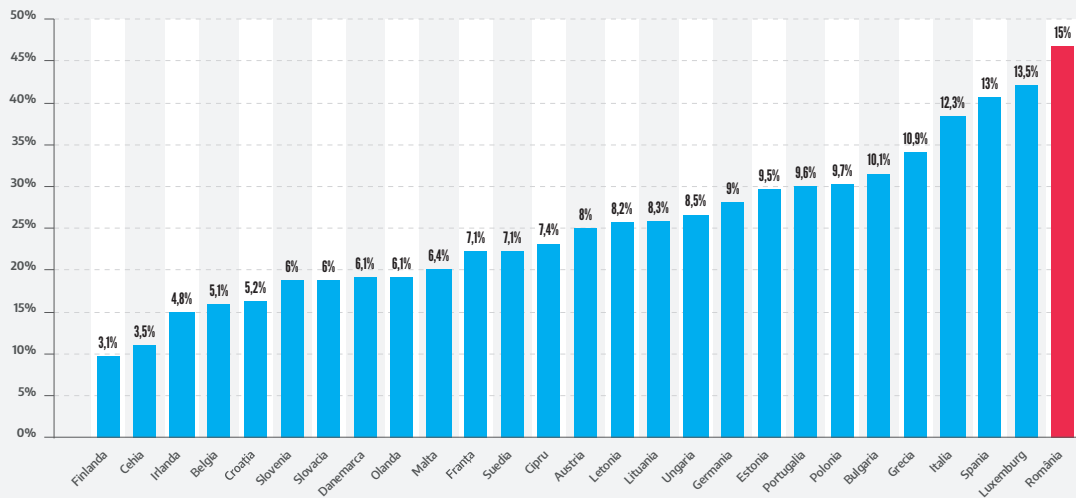
Procentaj persoane aflate în risc de sărăcie sau de excludere socială

Sursa: Studiu Eurostat pentru anul 2018

Figura 3

Sărăcia în muncă în Uniunea Europeană

Sursa: Studiul Eurostat pentru anul 2018

populației active să intre pe piața muncii, să câștige experiență, să se integreze în economie și să crească odată cu aceasta.

Locuri de muncă bine plătite

Povara fiscală pe salarii influențează direct nivelul sărăciei în muncă. Nu există sărăcie mai inacceptabilă cultural decât sărăcia în muncă. Societatea noastră nu ar trebui să lase nicio persoană care muncește 40 de ore pe săptămână în sărăcie sau în risc de sărăcie. Sărăcia în muncă este definită ca oamenii care deși muncesc sunt în continuare în sărăcie și/sau în risc de sărăcie.

Pe această statistică a sărăciei, România ocupă locul întâi în Uniunea Europeană. Lucrul acesta se datorează mai multor factori. Printre altele, slaba capitalizare a economiei, alocarea haotică și risipitoare a resurselor la stat și impredictibilitatea legislativă care ridică riscul de țară. Dar un rol principal îl joacă impozitarea punitivă a muncii pe care statul român o practică asupra salariilor mici. Suntem pe primul loc în Uniunea Europeană la impozitarea salariului minim. În timp ce alte țări practică praguri sub care veniturile nu sunt taxate, în România impozităm de la primul leu. De aceea suntem eterni campioni ai clasamentului european al sărăciei în muncă.

Zero taxe pe salariul minim crește veniturile românilor prin creșterea salariilor nete. Salariile ar crește și condițiile de viață odată cu ele. Asta ar reduce semnificativ sărăcia în muncă și ar garanta locuri de muncă mult mai bine plătite în România.

Forța de muncă rămâne în România

Inițial România era preponderent părăsită de forța de muncă calificată care își găsea ușor slujbe bine plătite în țările occidentale. Treptat, însă, România a ajuns să fie părăsită și de forța de muncă necalificată sau mai slab calificată. Conform Centrului de cercetare și documentare în domeniul integrării imigranților, din 2007 până în 2017 au plecat din România 3.4 milioane de români, punând România pe locul 2 la nivel mondial în ceea ce privește emigrația, după Siria.

România se depopulează. Sate întregi sunt deșertificate și părăsite de forța de muncă tânără care ar putea să contribuie la economia României. Mulți dintre cei care pleacă nu o fac din lipsă de patriotism, ci din motive pur economice. De aceea, mulți se întorc și își construiesc casa în satul de unde au plecat. Și mai mulți trimit lună de lună bani, în România, familiei și rudelor.

Conform studiilor calitative, românii pleacă din două mari motive din țară. Cei cu venituri mari pleacă pentru sistemele de sănătate și de educație mai bune. Pe măsură ce scad veniturile, motivul plecării devine diferența între salariile din țările vestice și România.

Această diferență salarială are două cauze importante: diferența de acumulare de capital și diferența de regim fiscal. Referitor la prima cauză, nu putem face nimic pe termen scurt. Putem doar încerca să grăbim cât mai puternic ceea ce se numește convergența între România și restul țărilor europene. Lucrul acesta se poate face doar dacă încurajăm economisirea și investițiile productive, adică cele făcute ca urmare a unor pariuri antreprenoriale și nu a deciziilor politice. Referitor la a doua cauză, putem acționa mult mai repede pentru că ține de o politică fiscală greșită pe care o perpetuăm.

România practică cea mai dură povară fiscală pe munca slab plătită din România. Noi înșine creștem diferența salarială între România și restul țărilor europene printr-o supra-impozitare a muncii pe salariile mici care sunt cele mai afectate de un nivel de taxare extrem de ridicat.

Zero taxe pe salariul minim ar reduce semnificativ diferența între salariile din România și cele din vestul Europei. Astfel, unul dintre motivele pentru care românii pleacă în alte țări ar fi semnificativ atenuat. Mai mulți români și-ar putea construi viața activă în România și ar produce valoare în economia românească.

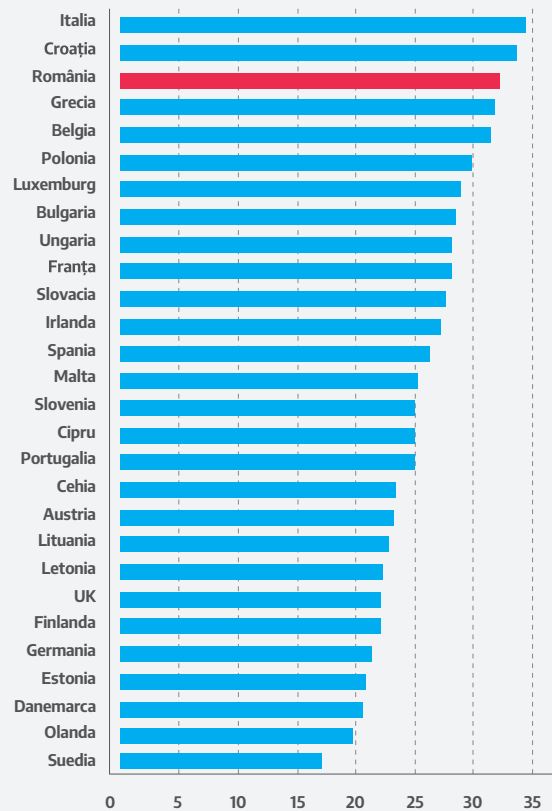
Activarea forței de muncă

Una dintre problemele cu care mediul de afaceri, mai ales ante-Covid, s-a confruntat îndeosebi de mult este penuria de forță de muncă. O problemă care a început inițial în mediul rural, dar a crescut rapid și în mediul urban și în marile orașe. Întreprinderile românești nu mai găsesc forță de muncă pentru a crește sau chiar a-și desfășura normal activitatea.

Și această problemă își are una dintre rădăcini în impozitarea ridicată a salariilor mici. Economia României este într-o situație aparent paradoxală. Avem ofertă de forță de muncă mică (din cauza

Figura 4

Rata de inactivitate în Uniunea Europeană

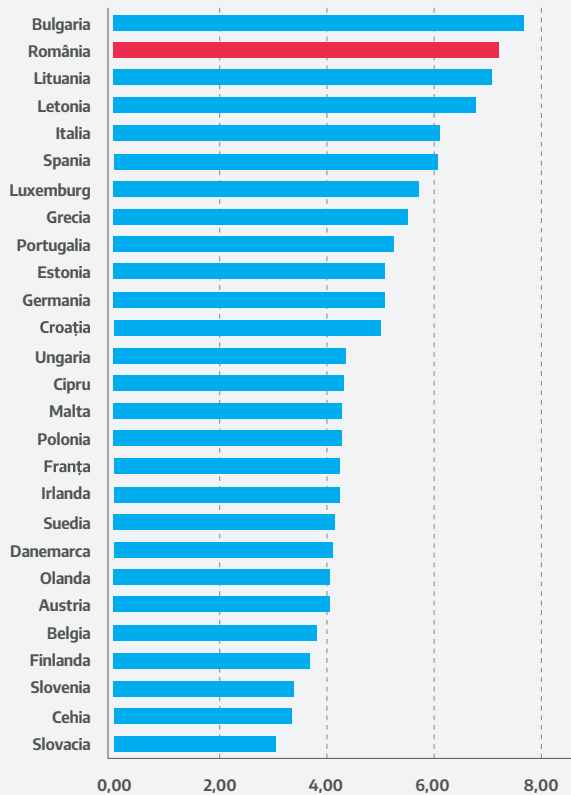
Sursa: Studiul Eurostat pentru anul 2018

exodului și a inactivității), cerere de forță de muncă mare și totuși salarii mici. Cererea de forță de muncă ar trebui să ridice salariile și totuși nu o face peste un anumit nivel. Lucrul acesta se întâmplă pentru că nimeni nu poate plăti un salariu peste nivelul productivității, cel puțin nu pe termen lung. Întreprinderile ajung să plătească, chiar și la nivelul maxim suportabil prea puțin pentru a stimula munca în România. Așa că forța noastră de muncă pleacă în alte țări sau stă inactivă. Toate acestea pentru că, după ce că salariile sunt mici, mai sunt și supra-impozitate.

Printr-o impozitare punitivă a salariilor mici gonim efectiv forța de muncă de pe piața muncii. Mulți români capabili să muncească fie pleacă în alte țări, fie muncesc la negru/gri, fie rămân în România dar nu participă la piața muncii. Toate acestea se întâmplă din cauza salariilor prea mici pentru a încuraja munca în România.

Figura 5

Inegalitatea veniturilor în Uniunea Europeană

Sursa: Studiu Eurostat pentru anul 2018

Zero taxe pe salariul minim crește salariul net și aduce românii înapoi pe piața muncii. Astfel, unii vor alege să nu mai plece la muncă în alte țări, pentru că diferența dintre salariul pe care l-ar câștiga în România și cel pe care l-ar câștiga în afară ar fi mult mai mică. Nu ar mai exista riscul neprevăzutului și disconfortul de a fi separat de familie și de prieteni. Alții, se vor activa pe piața muncii și vor crește forța de muncă a economiei.

Reducerea inegalității veniturilor

Nici din punctul de vedere al inegalității veniturilor, România nu stă mai bine. Suntem pe locul 2 în Uniunea Europeană, imediat după Bulgaria la inegalitățile între venituri. Raportul dintre veniturile celor mai înstăriți 20% dintre români și a celor mai săraci 20% dintre români este de 7.21. Cu alte cuvinte, cei mai înstăriți 20% dintre români câștigă de 7.21 de ori mai mult decât cei mai săraci 20% dintre români. Ca să avem un termen de comparație,

media acestui raport pentru Uniunea Europeană este de 5.

Zero taxe pe salariul minim reduce inegalitățile de venituri în rândul populației. Salariile joase beneficiază de scutirea fiscală procentual mai mare decât salariile ridicate. Dacă pentru cineva care câștigă salariul minim creșterea este de 40% din salariul brut, pentru un salariu de parlamentar, creșterea este de numai 4%. Astfel netaxarea echivalentului unui salariu minim ar reduce semnificativ inegalitățile între venituri și multiplele probleme generate de acestea.

Reducerea discrepanțelor între regiuni

Din punct de vedere regional, România are o dezvoltare extrem de inegală. Prosperitatea este concentrată în câțiva poli urbani, mai ales în București, iar restul țării mai ales în zonele rurale sau al urbanului mic, se află în sub-dezvoltare.

Politicile practicate de statul român în ultimii 30 de ani nu au rezolvat deloc problema. Timp de 30 de ani statul a avut tot felul de programe dezastruoase de investiții, de tip PNDL, care nu au redus deloc inegalitățile între regiuni. Dimpotrivă, au menținut în subdezvoltare regiuni întregi și au creat o clasă de baroni locali care exploatează politic sărăcia menținută tot de ei. Lucrul acesta s-a întâmplat pentru că banii direcționați politic au hrănit oamenii conectați politic din județele sărace, care, evident, au folosit fondurile pentru a-și consolida poziția.

Astfel, am ajuns în situația ca regiunea București-Ilfov să aibă un PIB pe cap de locuitor care depășește media europeană cu peste 50%, dar absolut toate celelalte 7 regiuni să fie semnificativ sub media europeană. Cea mai săracă regiune a României este Moldova (Nord-Est), unde PIB-ul pe locuitor este sub jumătate din media europeană, și de peste trei ori mai mic decât cel al regiunii București-Ilfov.

Zero taxe pe salariul minim reduce inegalitățile economice între regiuni. Regiunile relativ mai sărace au și o medie salarială mai joasă. Efectul automat al reducerii impozitării salariilor se va resimți mai puternic în aceste regiuni unde procentual, salariile nete vor crește mai mult.

Munca la gri sau la negru

Povara fiscală ridicată încurajează evaziunea. Acest lucru este adevărat în orice domeniu și pe orice piață, inclusiv pe piața muncii. Iar lucrul acesta îl observăm limpede în România. Impozitarea ridicată încurajează evaziunea. Fenomenul muncii la negru este atât de dezvoltat în România încât a apărut și o nuanță a sa care nu există în majoritatea altor țări: munca la gri. Adică atunci când salariul este plătit parțial oficial, în general salariul minim, și restul neoficial pentru a eluda taxele aferente acestuia.

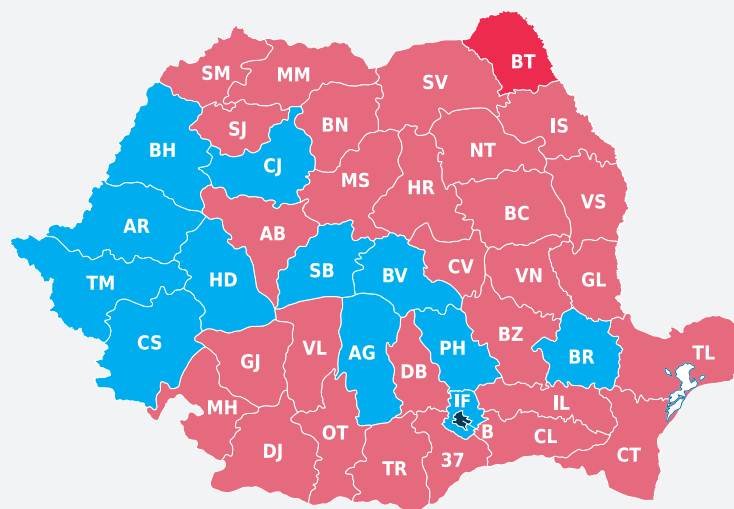
Scăderea impozitării muncii prin **Zero taxe pe salariul minim** reduce la minim stimulentele de evaziune fiscală, pentru că suma pe care angajatorul și angajatul o pot câștiga din evaziune devine mai mică. Astfel nu mai rentează asumarea riscului evaziunii. Mai mult, trecerea muncii în întregime la "alb" duce și la posibilitatea pentru mai mulți români să fie integrați în circuitul bancar, deoarece toate veniturile lor ar fi declarabile, ceea ce le va permite și să ia credite sau alte produse financiare.

Figura 6

Sărăcia relativă la nivel Județean

Rata sărăciei relative reprezintă raportul procentual între numărul persoanelor din gospodăriile al căror venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) este inferior pragului sărăciei și totalul populației.

- sub 10%
- între 10,1% și 20,9%
- între 20,91% și 30,9%
- între 30,91% și 40,9%

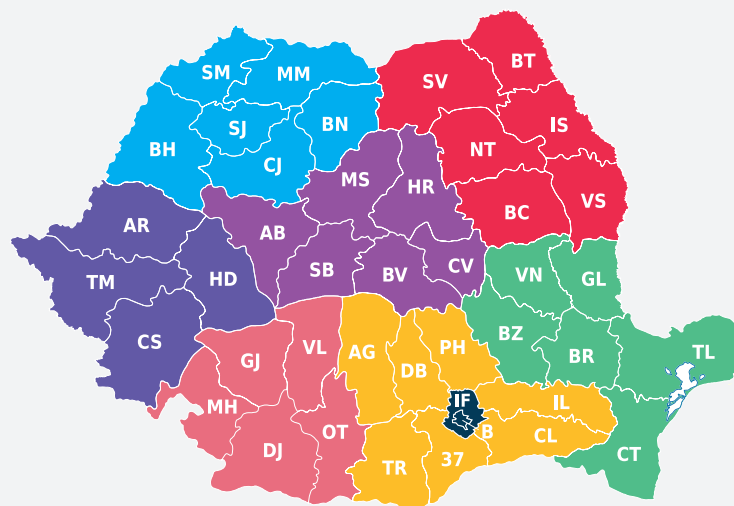

Sursa: portalgis.servicii-sociale.gov.ro

Figura 7

Produsul Intern Brut per locuitor

- Regiunea București-Ilfov: 152,18
- Regiunea Vest: 67,8
- Regiunea Centru: 62,32
- Regiunea Nord-Vest: 61,35
- Regiunea Sud-Est: 54,67
- Regiunea Sud-Vest Oltenia: 49,52
- Regiunea Nord-Est: 41,68

Sursa: Studiu Eurostat pentru anul 2018

Cum implementăm Zero taxe pe salariul minim?

România de azi

Cheltuielile statului au tot crescut

Cheltuielile statului român au explodat în ultimii 4 ani și dacă ne uităm pe o perioadă mai lungă de timp, vedem cheltuielile statului crescând constant, de la an la an, cu o singură excepție, anul 2016. Cheltuielile statului român includ toate cheltuielile bugetului general consolidat, adică bugetul care include toate componentele bugetare ale României, inclusiv bugetul de stat.

În 2017, cheltuielile statului au crescut cu 14% (+33.9 miliarde de lei). O creștere record a cheltuielilor, dar care a fost depășită în anii următori. În 2018, cheltuielile statului au crescut din nou cu 16.8% (+46.3 miliarde de lei), iar în 2019, cheltuielile statului au crescut din nou cu încă 14.7% (+47.3 miliarde de lei).

În total, în ultimii 14 ani, cheltuielile statului român au crescut cu 320%. Calitatea serviciilor oferite de stat, însă, nu a crescut. Corupția, risipa și

dezinteresul generalizat au făcut ca această explozie a cheltuielilor publice să nu fie reflectată deloc în calitatea serviciilor oferite de stat. Mai mult, în loc să reducă povara fiscală pe muncă, statul a preferat să-și crească propriile cheltuieli.

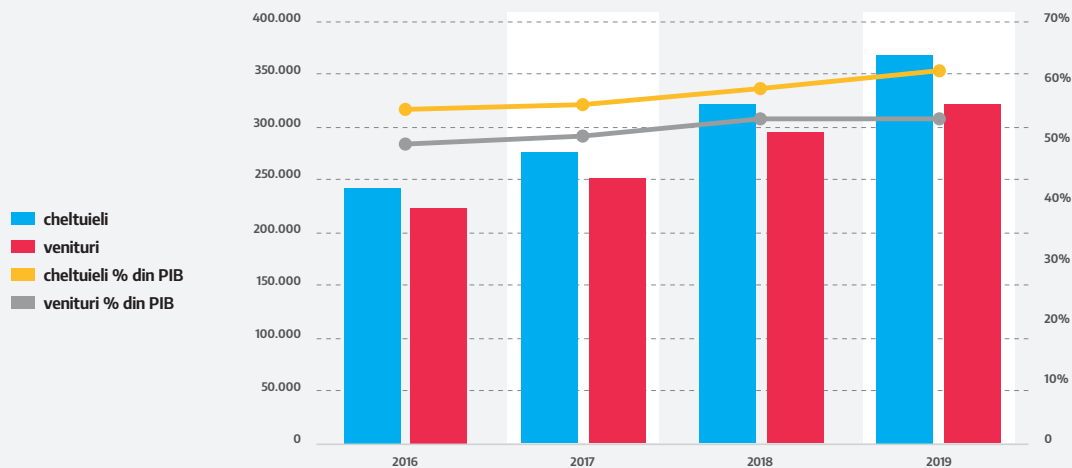
Peste jumătate dintr-un salariu ajunge la stat – cele mai mari taxe pe salariul minim din Europa

Salariații din România suportă o fiscalitate relativ ridicată și, îndeosebi ridicată asupra salariului minim. Statul român impozitează, lato sensu, salariul cu trei contribuții sociale obligatorii și un impozit: contribuția de asigurări sociale (25%), contribuția de asigurări sociale de sănătate (10%), contribuția asiguratorie pentru muncă (2.25%) și impozitul pe venit (10%).

Contribuția asiguratorie pentru muncă a fost introdusă prin OUG 79/2017, act normativ prin care contribuțiile au fost reduse ca număr și trecute, două dintre ele, în sarcina angajatului, iar una în sarcina angajatorului. Contribuția asiguratorie pentru muncă se aplică pe salariul brut și este în sarcina

Figura 8

Cheltuieli, venituri și % acestora din PIB (2016 - 2019)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice

angajatorului. Astfel, ea nu este transparentă pentru salariat, nu apare pe fluturașul de salariu și nu este o componentă a calculului salariului net.

Contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate se aplică de asemenea salariului brut, se rețin amândouă la sursă și sunt, amândouă, în sarcina angajatului. Astfel, ele apar în calculul salariului net al angajatului și deci sunt vizibile pe fluturașul de salariu.

Impozitul pe venit se calculează pe suma restantă după reținerea contribuțiilor din salariu. Suplimentar, pentru salariile mici, se aplică o deducere personală care dispare progresiv. Astfel, conform actualului cod fiscal, pentru un angajat fără persoane aflate în întreținere și cu salariul minim, deducerea personală este de 420 lei, reprezentând, de facto o scutire de 42 lei de la plata taxelor pe salariu.

Statul român campion în Europa la impozitarea muncii pe salariul minim

Diferite state europene au adoptat politici prin care salariile joase să nu fie taxate la fel de mult precum cele mari sau chiar deloc. Majoritatea țărilor din Europa au prevederi care scutesc salariile mici de la taxare sub anumite sume. Astfel statul nu se finanțează de la cei cu veniturile cele mai joase, ci îi lasă să se dezvolte, să se integreze în piața muncii, să devină mai productivi, după care, atunci când le crește salariul, începe și taxarea.

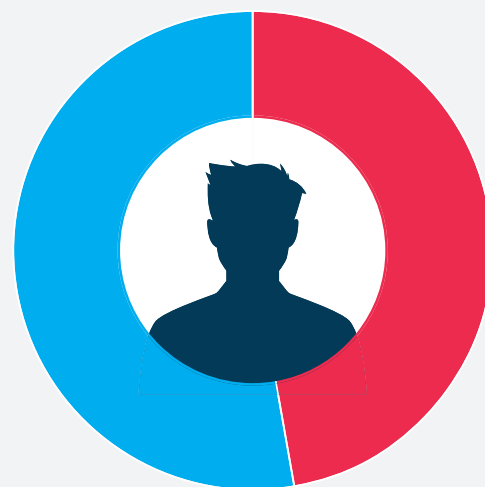
În 30 de ani de politici păguboase ale statului, România a ajuns pe locul întâi în Europa în clasamentul impozitării salariului minim. Lucrul acesta se întâmplă deoarece clasa politică a fost mai preocupată să crească cheltuielile statului asupra cărora are control, decât să lase românii să cheltuie mai mulți bani din munca lor.

Criza economică generată de pandemie a condus guvernul la a spori cheltuielile când trebuia să lase mai mulți bani în mediul privat

Efectele economice ale pandemiei de Covid-19 și ale măsurilor de lock-down luate de către guvern, au fost resimțite mai ales de către mediul privat. Întreprinderile s-au închis sau și-au redus drastic activitatea. Am avut sute de mii de șomeri și angajați trimiși în șomaj tehnic. Mii de companii au

Figura 9

Impozitarea salariului minim

venituri
58,5%

taxe
41,5%

Sursa: Codul Fiscal 2020

intrat în insolvență ceea ce a dus la probleme în lanț. Răspunsul statului a fost timid și nu a putut opri efectele negative ale pandemiei în economie.

În același timp, criza nu s-a resimțit mai deloc la stat. Aproape în fiecare săptămână a mai trecut câte o lege care majora salariile pentru diverse instituții de stat. Toate funcționează pe același tipar. Mai întâi se majorează salariile, sau sporurile, într-o zonă mică care afectează relativ puțini bugetari. Astfel legea trece mai ușor pentru că impactul ei e mic. După care, celelalte categorii de bugetari care își doresc să beneficieze și ei de majorare vin și spun că sunt discriminați pentru că nu beneficiază de ea. Și astfel sunt crescute toate salariile la stat. Ca să avem o idee de cum au evoluat salariile la stat, din septembrie 2019 până în septembrie 2020, cheltuielile de personal au crescut cu 6.5%, adică 5 miliarde de lei

Impact asupra bugetului general consolidat

Pentru a calcula impactul bugetar am folosit datele oficiale furnizate de CNPP, INS și Comisia europeană.

Numărul de angajați oficiali care plătesc contribuții în România este la luna iulie 2020 de 5.5 milioane, dintre care 514 mii cu contracte de muncă cu timp parțial, conform CNPP. Efectele de care ținem cont sunt doar cele legate de creșterea a consumului ca urmare a creșterii salariului net. Folosim coșul de consum folosit de INS, cu o cotă ajustată de TVA de 15.9%, un grad de colectare al TVA de doar 66.6%, ultimul calculat de Comisia europeană, o pondere a produselor accizate de 21.3%, tot conform coșului de consum al INS și cel mai recent nivel al accizelor.

Pentru a face previziuni prudente, nu ținem deloc cont de efectele pozitive ulterioare pentru economie care diminuează impactul bugetar, deși ele există și sunt semnificative. Menționăm doar câteva:

- eliminarea muncii la negru;
- reactivarea forței de muncă;
- creșterea economică ca urmare a forței de muncă suplimentare;
- rezolvarea problemei de penurie de forță de muncă;
- reducerea nevoii de asistență socială pentru persoane care intră în câmpul muncii sau cărora le cresc veniturile;
- efectele care decurg din curba Laffer¹.

Implementarea **Zero taxe pe salariul minim** se va face pe etape. Sunt multiple variante de aplicare, toate presupun o etapizare care să asigure suportabilitatea bugetară. În funcție de configurația politică și de negocierile care au loc cu partenerii de guvernare, etapizarea măsurii va avea loc atât în ceea ce privește cuantumul cât și sectoarele din economie.

Cu privire la quantum, măsura va fi aplicată pe primii 1.115 lei, jumătate dintr-un salariu minim, după care va fi extinsă până la 2.230 lei. Astfel, reducem taxarea muncii în două trepte.

În ceea ce privește sectoarele din economie, măsura va fi aplicată cu prioritate acolo unde avem cele mai mici salarii și unde munca la negru este cea mai răspândită. Avem în plan ca primele sectoare vizate să fie agricultura și industria, ceea ce, conform INS, echivalează cu 26.8% din totalul forței de muncă angajate.

Impactul bugetar depinde de viteza și etapele de implementare, care la rândul lor depind de prioritatea pe care guvernul o va acorda implementării acestor măsuri. Într-o variantă maximală, fără a ține cont de toate efectele pozitive economice de mai sus, în care toată măsura ar fi aplicată dintr-un pas, impactul ar fi de 40 miliarde lei. Ca ordin de mărime, creșterea cheltuielilor statului din 2018 a fost de 46.3 miliarde lei, iar în 2019 a fost de 47.3 miliarde lei.

Etapizarea exactă a măsurii trebuie negociată și agreeată cu viitorii parteneri de guvernare. Avem, însă, mai multe scenarii de implementare treptată posibile. Un exemplu presupune într-o primă fază primii 1.115 lei (jumătate dintr-un salariu minim) pentru sectoarele agricultură și industrie, impactul inițial este de 5.4 miliarde lei. În a doua fază extindem cuantumul și sectoarele de economie la care se aplică. La fel și în etapele ulterioare. Modificând cuantumul și întinderea în economie, impactul bugetar este predictibil și gestionabil. Impactul asupra bugetelor asigurărilor obligatorii și impactul asupra bugetului centralizat al unităților administrativ teritoriale sunt înglobate în impactul asupra bugetului general consolidat și sunt gestionate în comun.

Un potențial calendar de aplicare etapizată pe 5 ani a măsurii cu impactul anual aferent la fiecare etapă și cuantumul cumulativ. În exemplul următor, sectorul serviciilor este împărțit în 3, o parte care include jumătate din forța de muncă din servicii (fie 37% din total) și încă două părți egale care includ fiecare celelalte două sferturi

Impact economic

Zero taxe pe salariul minim înseamnă scoaterea din sărăcie a milioane de români, revitalizarea economiei românești printr-o creștere a participării în forța de muncă și un suflu nou economiei.

Principalul efect economic al **Zero taxe pe salariul minim** este participarea pe piața muncii. Reducerea impozitării muncii prin eliminarea taxelor pe echivalentul unui salariu minim va fi un stimulent extraordinar pentru intrarea pe piața muncii. Nu există stimulent mai mare pentru muncă decât creșterea salariului net.

¹Curba Laffer este un model de determinare a încasărilor fiscale în funcție de nivelul de taxare, care arată că un nivel mai mare de taxare poate să ducă la încasări mai mici la bugetul de stat, și, invers, un nivel mai mic de taxare poate să ducă la încasări mai mari la bugetul de stat.

An	Sectoare	Cuquantum	Impact anual
2021	Agricultură și industrie	Primii 1.115 lei (jumătate din salariul minim)	5.4 mld. lei
2022	Agricultură și industrie	Următorii 557.5 lei (sfert din salariul minim)	6.4 mld. lei
	Servicii 1 (37%)	Primii 557.5 lei	
2023	Agricultură și industrie	Următorii 557.5 lei	8.2 mld. lei
	Servicii 1 (37%)	Primii 557.5 lei	
	Servicii 2 (18%)	Primii 557.5 lei	
2024	Servicii 1 (37%)	Următorii 1.115 lei	9.2 mld. lei
	Servicii 2 (18%)	Următorii 557.5 lei	
2025	Servicii 2 (18%)	Următorii 1.115 lei	10.8 mld. lei
	Servicii 3 (18%)	Primii 2.230 lei	

Pe de o parte, vor intra pe piața muncii persoane care în prezent nu muncesc, dar care ar face-o pentru salarii mai bune. Pe de altă parte, românii care au ales să plece în alte părți să muncească se vor întoarce sau nu vor mai pleca din România și astfel vor contribui la forța de muncă autohtonă.

O diferență crucială între **Zero taxe pe salariul minim** și alte măsuri care au fost luate în ultimii 30 de ani este că **Zero taxe pe salariul minim** impulsionează deopotrivă producția și consumul. Contrar programelor de stat care dau direct bani populației și astfel nu încurajează decât consumul, **Zero taxe pe salariul minim** încurajează munca în România. Astfel că nu vom mai avea dezechilibrele pe care le-am avut până acum.

Pe un model de tip Cobb-Douglas al creșterii economice, **Zero taxe pe salariul minim** crește PIB potențial al României deoarece crește factorul muncă din economie. Modelul Cobb-Douglas încearcă să prezică PIB-ul potențial al unei economii după 3 factori principali: cantitatea de muncă, cantitatea de capital și o productivitate totală a factorilor (un element care să țină cont de nivelul de cunoaștere/tehnologic al economiei). Astfel, pe acest model, PIB-ul potențial al României crește pentru că avem o creștere a cantității de muncă din economie. Creșterea aceasta este reală și non-inflaționistă.

Alt efect economic al **Zero taxe pe salariul minim** este eradicarea muncii la negru. Principalul stimulent pentru munca plătită neoficial este evaziunea fiscală din care se pot câștiga mulți bani atunci când taxarea este ridicată. Odată cu **Zero taxe pe salariul minim** această evaziune devine nerentabilă atât pentru angajat cât și pentru angajator. Astfel că vom avea, în sfârșit, o mare parte din populație care își declară veniturile reale. De acolo, ei vor putea accesa servicii financiare și se vor integra în circuitul bancar.

Pe termen lung, **Zero taxe pe salariul minim** va duce la o economie mai puternică și mai productivă din care vor avea de câștigat atât statul român cât și bugetul de stat. Politicile care au fost implementate până acum nu au beneficiat nici statului, nici economiei. De fiecare dată când statul a avut nevoie de mai mulți bani, a inventat o taxă nouă sau a crescut una veche. Lucrul acesta i-a permis să ia pe termen scurt o sumă oarecare de bani, dar pe termen lung a subminat economia și a dus la sub-dezvoltare. **Zero taxe pe salariul minim** funcționează exact invers. Lăsând mai mulți bani în economie, ajută la dezvoltarea ei. Astfel, face economia mai productivă și permite statului să aibă încasări mai mari, dar și o economie puternică pentru toți românii.

În final și probabil cel mai important, **Zero taxe pe salariul minim** mută puterea de la stat la

cetățeni și le sporește independența financiară. Fără să fie condiționat de vreo aprobare politică sau administrativă, **Zero taxe pe salariul minim** se aplică tuturor ca efect automat al muncii. Milioane de români nu doar că vor ieși din precaritate, dar vor deveni (sau se vor apropia de a deveni) o clasă de mijloc puternică, independentă economic și politic.

Impact economic în contextul epidemiei

Zero taxe pe salariul minim este un transfer de resurse de la stat către contribuabilii care muncesc și plătesc taxe și impozite.

În contextul crizei economice rezultată din epidemia de Covid-19, statul este cu atât mai obligat să ajute economia prin a lăsa mai mulți bani în circuit. Întrebarea de politici publice este cum alege să facă lucrul acesta. Subvențiile și schemele de ajutor de stat sunt mecanisme prin care statul ajută economia de sus în jos. Beneficiile sunt concentrate pentru o minoritate de companii mari și firme care accesează acele subvenții. Modul acesta de ajutorare a economiei va concentra beneficiile la vârf și doar pentru câțiva.

Alternativa este să ajutăm economia de la bază înspre vârf. Baza fiind salariații, în speță salariații mai slab plătiți. Cel mai bun mod de a face asta este prin **Zero taxe pe salariul minim**. Această măsură lasă mai mulți bani în economie, dar nu o face de la vârf înspre bază, ci de la bază înspre vârf.

În primul caz, avem o redistribuire a resurselor statului dinspre stat înspre vârful piramidei economice. În al doilea, avem o redistribuire a resurselor tot dinspre stat dar înspre baza piramidei.

Mai mult efectul redistributiv este cu atât mai mare cu cât salariile sunt mai mici. Astfel că, fondurile ajung predominant la cei care au cea mai mare nevoie de ele și stimulează munca. De acolo pornește o dinamică virtuoasă din care economia României și forța de muncă pot să renască.

Impact asupra bugetului românilor

Zero taxe pe salariul minim crește salariul net al fiecărui român cu 900 de lei pe lună (între 883 lei și 925 lei). Acest lucru se întâmplă ca un efect automat al reformei. Beneficiază automat, fără cerere sau preselecție, toți cei care sunt salariați. Fără aplicații birocratice, fără selecții politice, fără punctaje și alte asemenea. Totul se va întâmpla automat odată cu fiecare salariu primit.

Bugetul românilor crescând, aceștia își vor putea permite mai multe bunuri și servicii și vor alege ca o parte din bani să o consume, iar alta să o economisească. Alocarea între diferite nevoi de consum o vor face după preferințele lor.

Concluzie

Zero taxe pe salariul minim este reforma de care România are nevoie pentru a prospera. O reformă revoluționară care rezolvă dintr-un singur foc foarte multe probleme care chinuie România și economia ei. De la activarea forței de muncă, la sărăcie și inacceptabila sărăcie în muncă, la eliminarea muncii la gri și la negru și la reducerea masivă a inegalității veniturilor, pentru a enumera doar câteva.

Deși este o reformă fiscală și deci cu impact principal economic, **Zero taxe pe salariul minim** are un impact social puternic deoarece reduce semnificativ sărăcia. Sărăcia, deși este o problemă eminent economică, generează multiple probleme sociale. **Zero taxe pe salariul minim** ajută predominant munca pe salarii mici și duce milioane de români într-o zonă a salariilor decente.

Problemele generate de sărăcie, de la abandon familial, la criminalitate, la probleme de sănătate și chiar și decalaje de educație, pot fi rezolvate sau măcar reduse puternic în momentul în care ducem prosperitatea la nivelul fiecărui român. **Zero taxe pe salariul minim** face asta într-un mod direct fără să fie nevoie de politici complexe implementate de armate de funcționari.

Zero taxe pe salariul minim este o reformă necesară mai ales în contextul epidemiei de Covid-19. În contextul în care statul a impus o serie de restricții și închideri care au cauzat pierderi enorme și o creștere semnificativă a șomajului, statul ar trebui să lase bani în economie. Iar **Zero taxe pe salariul**

minim fix asta face. Lasă mai mulți bani celor care muncesc, proporțional mai mult celor care sunt pe salarii mai mici.

Zero taxe pe salariul minim este o măsură care ajută în mod autentic mediul privat. Fără să fie o schemă de subvenții, ajutoare de stat țintite, sau altceva care să poată fi direcționată de un politician sau funcționar înspre o categorie aleasă. **Zero taxe pe salariul minim** este de asemenea o măsură nebirocratică. Nu necesită dosare, pre-selecție de dosare, punctaje stabilite de hotărâri de guvern sau ordine de ministru.

România a suferit prea mult din cauza politicilor publice păguboase desfășurate în ultimii 30 de ani. Prea mult timp politicienii și grupurile de interese nu au văzut decât cum să se îmbogățească ele din banii contribuabililor. Astfel am ajuns în topul european al țărilor cele mai sărace și cu cele mai mari inegalități și, în mod deloc întâmplător, în topul țărilor cu cele mai mari poveri fiscale pe munca slab plătită. Toate acestea trebuie să se oprească.

Avem nevoie de curajul și viziunea reformei. Zero taxe pe salariul minim este reforma principală de care România are nevoie pentru a renaște și a prospera.